



**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Sect. 1. Sententiæ adversariorum proponuntur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

Ad primum tertiæ sententiæ respondeo negando quod ibi supponit Vasquez, nimirum quod obiectum beatitudinis naturalis non sit Deus; quare licet daretur, vt de facto datur, non esset aliud beatitudo nostra præter Deum, nec esset aliud summum bonum præter ipsum, quo beatificaremur obiective, vt iam probatum manet.

93 Ad secundum respondeo illud argumentum non probare esse impossibile beatitudinem naturalem, nam quamvis concederemus eam dari non posse in homine, aut Angelo creato, pro statu puræ creationis, id est pro statu in quo consideratur cum solo creationis dono, & secundum id, quod illi debetur naturaliter, quia donum illud præcise sumptum non satis est ad excludendam peccati miseriam, sed adhuc necessaria essent alia auxilia, & dona vt non peccaret contra præcepta naturalia, sed ex hoc nihil contrarios, quia posset Deus creaturam illam, quam non ordinasset ad finem supernaturalem, sed ad naturalem plurimis donis, & auxilijs communit, ne peccarent, quæ dona, & auxilia licet simpliciter non essent debita tali naturæ, deberet tamen illa Deus suæ sapientiæ, ac bonitati, ex eo quod hominem ordinasset ad illam beatitudinem consequendam, sub ratione præmij, si in officio stetit essigitante id aliquo modo natura illa, vt de auxilijs specialibus intra ordinem naturæ ordinis quidem naturalis absolute illi provideret, quibus vigorosus esset & potens ad impedimenta se se offerentia superandum, quod adeo verum est, vt si e contra eveniret, esset contra commune principium evidens, quod natura cum sit perfecta non deficit in necessarijs, sed illa auxilia, & dona sunt ad consequendum finem naturalem necessaria: ergo si illa non sunt intra ordinem naturæ & vires ipsius, sed indiget natura ad hunc finem naturalem consequendum supernaturalibus auxilijs, natura deficit in necessarijs, quod est falsissimum.

94 Deinde respondeo concedendo maiorem, & distinguendo minorem: actus Theologiæ compatitur secum peccatum lethale, vt est simul cum amore Dei super omnia, & rectitudine vitæ, nego: in quibus omnibus consistit beatitudo naturalis, ita vt actus Theologiæ sine amore non sit beatitudo naturalis, licet quando est simul cum amore, & rectitudine vitæ sit primaria ratio beatitudinis; exemplum evidens est, anima rationalis sola non est homo, & nihilominus est primaria ratio in constitutione hominis, ita actus Theologiæ solus concedo; sed ille solus non est beatitudo naturalis.

95 Vltimo respondeo falsum esse quod beatitudo, quæ non est omnium perfectissima, non compatiatur peccatū lethale, quia, vt omnes DD. & Expositores sacræ Scripturæ supra à nobis citati asserunt ex D. Aug. Ambros. & cæteris, quod etiam probat clarissimè D. Th. op. 6. sup. Symb. Apostolo. & adducit ad hoc illud Ioannis 10. Beati qui non viderunt, & crediderunt fidem divinam esse beatitudinem supernaturalem vitæ, & nihilominus non excludit peccatum mortale, vt fide decretum est: ergo similiter beatitudo naturalis, quæ non est omnium perfectissima potest compati secum peccatum mortale, & nihilominus non desinet.

96 Ad confirmationem primam eodem modo respondendum est quoad secundam: ad secundam confirmationem respondeo concedo antecedens, R. P. Ildeph. de Peñañiel, Theol. Schol. Tom. I.

quantum ad primam partem distingue illud quantum ad secundam; sed egent gratia Dei distincta à dono creationis, &c. ad servanda præcepta naturalia seorsim sive divisim sumpta, vel ad omnia collecta pro brevi aliquo tempore, nego antecedens; pro longo tempore concedo antecedens, vnde homo gratia solum creationis pro brevi illo tempore poterit obtinere beatitudinem naturalem quantum ad substantiam, esto non possit quantum ad statum.

Ad tertium concede maiorem si sermo sit de 97 rectitudine actuali voluntatis, & distingue minorem, sed hanc non potest obtinere homo absque gratia Dei distincta à dono creationis, per longum tempus concedo minorem, pro brevi aliquo tempore nega minorem; quare nihil conficit argumentum.

Ad quartum distingue maiorem; ad rationem 98 beatitatis, quantum ad substantiam pertinet perpetua sive diuturna negatio, nego maiorem; ad rationem beatitatis, quantum ad statum concede maiorem, quare viribus naturæ comparari poterit quantum ad substantiam.

QVÆSTIO VLTIMA.

Vtrum Theologia naturalis totalis, sit vna simplex qualitas, vel composita.

SECTIO I.

Sententiæ Adversariorum proponuntur.

Prima sententia est pene omnium Thomistarum asserentium Theologiam naturalem esse vnam simplicem qualitatem, & probatur.

Primo ex D. Thom. 1. 2. q. 53. art. 2. ad 1. vbi sic ait, dicendum quod habitus secundum se consideratus est forma simplex, & q. 54. art. 1. in corpore vbi ait, inde est quod habitus est qualitas simplex non constituta ex pluribus habitibus, & idem asserit articulus 4. ad 3. eiusdem questionis, quid clarius.

Secundo probatur ratione, quia vna numero 2 potentia quæ est simplex qualitas intellectus nimirum, respicit plura obiecta: sed non est cur hoc negetur scientiæ Theologiæ, præsertim cum commune proloquium sit eandem scientiam esse scientiam contrariorum, quæ semper differunt specie: ergo.

Tertio quia virtus moralis est qualitas simplex, 3 sed vt sic potest extendi sine additione alicuius entitatis ad varia obiecta: ergo similiter Theologia. Probat consequentia, quia non est minor ratio habitus voluntatis, ac intellectus: ergo.

Quarto argumentatur P. Vasquez 1. p. sic, si 4 Theologia esset qualitas composita esset plures circa singulas conclusiones diversas; sed non est ita: ergo non est composita; minor sic probatur, quia maior est evidens, si Theologia esset plures qualitates, posset vna esse sine alia, nam ea quæ distinguuntur vt res à re, possunt separari: sed qualitas Theologiæ circa posteriorem conclusionem non potest esse sine habitu circa priorem, sicut neque demonstratio posterioris sine priori demonstratione: ergo.

Secunda sententia est P. Vasquez 1. 2. tom. 1. disp. 5 80. cap. 5. vbi asserit habitum totalem scientiæ, v. g. Theologiam naturalem, non esse simplicem qualitatem

litatem sed compositam, hanc autem compositionem non esse inter partes, quæ omnes sint res, sed inter qualitatem realem, & modos, quia opinatur per primam demonstrationem acquiri qualitatem realem, augeri tamen, & extendi hanc qualitatem ad nova obiecta materialia, quæ sunt sub eadem ratione formali non per additionem realis qualitatis, sed per modos superadditos primæ qualitatis, & per illos modos habitum inclinare potentiam ad novum obiectum materiale, hanc tamen sententiam nulla ratione probat P. Vasquez nisi explicatione eius suadet.

6 Tertia sententia est eorum qui asserunt habitum non esse qualitatem simplicem, sed compositam ex pluribus qualitibus vere realibus, unitis quidem, non compositione & unione physica, & vera, sed compositione, & unione ordinis, sic P. Suarez in *Metaphysica*, tom. 2. disp. 44. sect. 11. eam tenet P. Hurtado lib. de anima, disp. 16. sect. 1. sub sect. 1. num. 16. item Fonseca, Connimb. Rub. & probatur sic à P. Suarez primo his verbis.

7 Primo, quia unio physica, & per se non est inter partes, nisi ut inter actum, & potentiam vel inter partes integrantes, quæ ununtur per modum partium quantitatis aliquo termino indivisibili, in quo illæ partes coniungantur, sed neutro modo ununtur illi habitus: ergo. Minor quoad primam partem sic probatur, quia actus recipitur in potentia, sed una pars habitus non recipitur in alia: ergo non se habent ut actus, & potentia; quoad secundam partem sic probatur, quia illi habitus sunt indivisibiles & spirituales, sed huiusmodi entitates non ununtur inter se unione physica per modum continuationis & integritatis, quia hoc est proprium entis corporei: ergo.

8 Secundo quia in actibus intellectus producentibus illos habitus, non datur talis unio: ergo nec inter habitus productos: antecedens negat nullus; consequentia sic probatur, quia proportionem servata nihil reperitur in habitu, quin præcesserit in actu, sed tale genus unionis non præcessit in actu: ergo non reperitur in habitu.

9 Tertio probat idem Suarez, quia illa unio debet representare aliquod obiectum, cum unio debeat esse, sicut est res cuius est modus, sed non est maior ratio cur representet potius obiectum huius habitus, quam alterius, nec potest representare utrumque obiectum; quia quod non reperitur in perfectiori, nimirum in quocunque habitu partiali, non potest reperiri in imperfectiori, quod est unio talis habitus partialis.

SECTIO II.

Aliqua certa notantur.

10 **A**dvertendum est tãquam certum græce & latine habitum, ut sic, qui ut prima species qualitatis assignatur ab Arist. esse essentialiter dispositionem & ideo definiens habitum ut sic, secundum id, quod ei essentialiter convenit, ponit semper loco generis habitus, in omnibus suis definitionibus dispositionem ut sic, nam 7. *Physic. cap. 3. tex. 17.* sic ait habitus est dispositio perfecti ad optimum, & lib. 1. *Met. cap. 20.* ubi ut bene advertit, D. Thom. essentiam habitus, ut sic definit, sic ait habitus est dispositio secundum quam bene aut male disponitur dispositum, Ex quibus

colligitur evidenter dispositionem, quæ græce vocatur *diàresis* esse rationem essentialiter constitutivam habitus ut sic, quia genus constituit essentialiter rem cuius est genus, ut animal constituit essentialiter hominem; cum autem habitus ut sic, sit ratio superior essentialiter contrahibilis per differentias essentielles, tam ad habitus acquisitos intellectuales, v.g. ad scientias, ut Metaphysicam, Philosophiam, &c. quam ad virtutes morales voluntatis, ut sunt iustitia, fortitudo, &c. sequitur necessario has omnes species habituum essentialiter esse dispositiones, quia quod convenit essentialiter superiori, convenit essentialiter omni contento sub illo secundum illud axioma Dialecticum, (dici de omni, & dici de nullo), ut autem recte intelligatur essentia habitus præ manibus habenda est divisio illius in habitum acquisitum; & per se infusum, habitus per se infusus sic definitur à Theologis, est habitus à Deo solum tanquam à causa principali particulari productus, primo & per se ordinatus, ad opus supernaturale intrinsecum efficiendum non facilitatem, sed simpliciter posse tribuens potentia, vel brevius est habitus supra omnia principia intrinseca eius cui convenit ad supernaturale opus efficiendum ordinatus, v.g. ut lumen gloriæ, & charitas de quibus longe, ac late à Theologis disputatur ac proinde sciens ac prudens in presenti illi supersedeo, ne falcem in alienam messem mittamus.

Habitus acquisitus multis modis definitur, sed hæ sunt præcipuæ definitiones inter quas est prima, quam adducit Gabriel in 3. *dist. 23.* hoc modo, habitus acquisitus est qualitas absoluta difficultet mobilis, ex actibus potentia vitalis genita, ad similiū actuum productionē inclinativa. Secunda est, quam adducit P. Suar. in *Met. disp. 44. sect. 1.* sic habitus acquisitus est qualitas permanens, & de se stabilis in subiecto per se primo ordinata ad operationem, non tribuens primam facultatem operandi, sed facilitans, & adiuvens illam. Tertia est: habitus est qualitas permanens, producta per actus vitales, facilitans potentiam ad similes actus, ad quod præsupponit virtutem necessariam, & completam in potentia.

Explicatur, primo enim ponitur loco generis 12a qualitas quia omnis habitus est vera, ac realis qualitas essentialiter contenta in prædicamento qualitatis, constituensque primam speciem illius prædicamenti, videatur ibi, *tract. de prædicam. qualitat. 1.* quod autem sit permanens sic probatur primo, quia habitus in hoc distinguitur ab actu, ut suo loco probatur, quod actus statim fluit, & transit, habitus autem stat, & permanet, & ut bene advertit P. Hurtado, ipsa experientia nos docet habitum habere permanentiam; nam quicunque difficile deponit mores quibus est affuetus, assuecit autem per habitum, & ratio à priori est, quia habitus producit per multos actus, unde cum difficile, & tarde producat, tarde etiam & difficile destruit, sicut v.g. quod in cera elaboratur, quia facile, & cito fit, facile & cito destruitur, contra vero quod in ære solido elaboratur, excellatur, quia difficile, & tarde imprimitur, tarde ac difficile destruitur, quod eodem modo contingit in habitu, qui ab instanti in quo producit, ad instanti in quo destruitur, cum difficulter destruitur est necesse, ut perseveret & permancat, sicut permanet ære facili elaboratum, quod autem acquiratur actibus vitalibus patet, cum in solis potens